

(17.02.2009, The National Interest)

Државна секретарка Хилари Клинтон је кренула на свој први пут у иностранство, а дестинација – Азија, добар је избор. Економске, културне и политичке везе са Европом остају чврсте, али Азија ће вероватно доминирати у будућности, с обзиром на то да се у њој налазе две могуће суперсиле као и неколико других држава са растућим међународним утицајем. Моћ Америке неће у скорије време нестати, али сви су изгледи да ће двадесет и први век бити век Азије.

Од дестинације је изазовнији дневни ред. Бушова администрација је остала посвећена доминацији САД у Азији као и другде. Требало је ојачати многе савезе, потенцијалне противнике обуздати, државе клијенте одбранили, лидерство САД доказати.

Али одржавање доминације ће бити све теже. Кина је почела од ниске економске и војне основе и суочава се са огромним друштвеним изазовима током развоја, али није склона безотпорном прихватању превласти САД дуж својих граница или другде. Беспомоћна зависност од Вашингтона је некада карактерисала Јужну Кореју и Јапан, али национализам је узбуркао обе државе, чији ће се интереси све више разилазити од америчких. Индија прелази из југо-азијске у азијску силу, и, као и Пекинг, има шире глобалне амбиције.

Због оваквог развоја догађаја, креаторима политике из Вашингтона би могло да не буде пријатно, али ништа не угрожава основне безбедносне интересе САД. Америчке администрације су тек после II светског рата биле у стању да рутински издају наређења некоме ко не припада беспомоћним централно-америчким и карипским државама. Вашингтон је тек са падом совјетске империје могао да замисли углавном неометано управљање светским пословима. Крај „униполарног момента“ Чарлса Краутамера је био неизбежан. Али изгледа да је стигао брже него што је већина посматрача очекивала.

Стога, уместо да покуша да подупре нестајаћу прошлост, секретарка Клинтон би требало да свој пут у Азију искористи за започињање прилагођавања америчке политике предстојећој будућности. Преширока тема Обаине администрације би требало да се бави регионалним одговорностима. Ту поруку треба најјасније пренети Токију. Ова велика трговинска нација остаје војни патуљак, неодлучан да искористи своје скромне “самоодбрамбене снаге” како би учинио више од понашања међународног социјалног радника. То је право Јапана, наравно, и није на Вашингтону да каже шта Токио мора да уради.

Међутим, секретарка Клинтон би требало да ослика слику будућности у којој САД неће гарантовати територијални интегритет Јапана или приступ морским стазама Пацифика. Са другом или трећом економијом света по величини (у зависности од коришћених критеријума), Токио више не мора да се ослања на Америку. И пошто се II светски рат завршио пре више од шест деценија, суседи Токија би требало да подрже веће напоре Јапана за промовисање регионалне стабилности. Јапанци су разочарани када се њихова мишљења одбаце, као што је то било у случају Северне Кореје. То ће се променити само тад кад покажу способност и вољу да одраде више оног тежег безбедносног посла у региону.

Секретарка Клинтон би требало да сличну поруку саопшти у Сеулу, иако са мало другачијим обртом. Као прво, Вашингтон би у пракси требало да питање Северне Кореје преда Јужној Кореји. Америка се на полуострву умешала тек када се II светски рат завршио; виспирени креатори америчке политике имали су проблеме при лоцирању Кореје на географској карти. Од тада су америчке снаге биле у приправности за одбрану америчког савезника од савезника Совјетског Савеза.

Али Хладни рат је ишчезао у Азији као и у Европи. Република Кореја је веома способна да изгради војне јединице и формира дипломатске односе потребне за спречавање агресије Северне Кореје. На Републици Кореји је да одлучи да ли је најбољи приступ Пјонгјангу “политика отопљавања” претходне две јужнокорејске владе или чврст став председника Ли Мјунг-бака. Али више нема потребе за боравком снага САД у Јужној Кореји или у близини, као подршка одбрани те нације. Са четрдесет пута већим бруто националним дохотком и два пута већом популацијом од свог некадашњег противника, Сеул би требало да одговорност за своју одбрану преузме на себе.

Вашингтон би такође требало да погура Јужну Кореју ка зближавању са Јапаном. Из очигледних историјских разлога односи између две државе остају напети, али ни једна ни друга држава не могу да се и даље ослоњају на то да ће Америка да све поправи. У

случају да раст Кине не буде миран, ове две азијске државе ће бити у првој борбеној линији. Оне морају међусобно да сарађују, као и са својим суседима из ASEAN-а, како би спречиле потенцијални кинески авантуризам. А то значи охрабривање Јапана да учини више, али на начин који највише промовише регионалну безбедност и најмање узнемирује суседе. Сеул би требало да предводи споразумне напоре како би без сметњи интегрисао Токио у регионална безбедносна питања.

Још значајнија је порука секретарке Клинтон упућена Кини. Путања двадесет и првог века ће вероватно бити одређена прилагођавањем америчке супер-моћи на почетке кинеске велике моћи. Неки су указали на успон Немачке у Европи као на аналогну ситуацију, али била су потребна два светска рата да се тај нови светски поредак успостави. Нико, а посебно Америка и Кина, не могу да приуште ни један, а посебно не два рата за заснивање свог будућег односа.

Стога, Вашингтон би требало да нагласи значај решавања несугласица путем сарадње, било о безбедносним, трговинским или људским правима. За Обамину администрацију то значи обуздавање најгорих инстинката таквих као што је организован рад либералних лобија. За Кину то значи поштовање међународних норми које би светски лидер требало да поштује, што се од њега и очекује.

Осим тога, секретарка Клинтон би требало да истакне да иако утицај САД неће ускоро опасти, Вашингтон не намерава да се бави трком у наоружавању у покушају да одржи војну превласт дуж кинеске границе. Међутим, што јасније Пекинг покаже своју намеру да мирним путем реши потенцијално спорна питања, као што је статус Тајвана, Вашингтону ће бити лакше да се повуче из конфронтације. Треба стално наглашавати да је мир у источној Азији у интересу и Америке и Кине.

Секретарка Клинтон ће такође посетити Индонезију, потенцијално значајну државу која је уједно и најмногбројнија муслиманска земља. Вашингтон би требало да охрабри Џакарту да игра већу регионалну улогу. Индонезија се и даље суочава са озбиљним унутрашњим изазовима, укључујући велико сиромаштво, исламски екстремизам и прогон верских мањина. И поред тога, могла би да постане репрезентативна толерантна исламска демократија, више него Турска. Просперитетнија и стабилнија Индонезија би такође могла ефикасније да ради са организацијом земаља ASEAN и Аустралијом како би охрабрила демократски развој и обесхрабрила верски радикализам у југоисточној Азији и јужном Пацифику.

Пише: Даг Бендоу
субота, 21 фебруар 2009 16:01

САД неће скоро напуштати Азију, или можда никад. Утицај Вашингтона ће остати значајан чак и кад доминантност Америке ослаби. И поред тога, секретарка Клинтон би своје време требало да искористи за посете азијским главним градовима ради припреме новог настајућег поретка. Најзад, Сједињене Државе ће бити безбедније ако примарне одговорности промовисања регионалне стабилности пренесу на своје пријатеље. Вашингтон би требало да се прилагоди, пре него да се опире, веку Азије.

Даг Бендоу је старији сарадник у Cato Институту. Бивши специјални асистент председника Роналда Регана, аутор је књиге Стране лудорије

:

Нова америчка глобална империја
(Xulon Press).